

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy

na rokovanie HSR SR dňa 25.3.2024

Informácia o stave prípravy ďalšieho konsolidačného balíčka (RÚZ)

1. Postoj APZD

APZD nemalo k dispozícii návrh nového balíčka konsolidačných opatrení, preto sa k obsahu konsolidačných opatrení nie je možné objektívne vyjadriť.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

Ministerstvo financií SR avizovalo v poslednom období začiatok prípravy ďalšieho konsolidačného balíčka v sume zhruba 1,5 miliardy eur. Ten by mal zabezpečiť znižovanie deficitu verejných financií v budúcom roku.

Keďže vysoký deficit verejných financií je neudržateľný, rozumieme, že konsolidácia je nevyhnutnosťou, a preto vítame predstavenie a informovanie o návrhoch jednotlivých konsolidačných opatrení MF SR v rámci rokovania Hospodárskej a sociálnej rady SR. Zároveň podotýkame, že konsolidácia by mala prebiehať postupne a takým tempom, aby čo najmenej ohrozila ekonomický rast SR.

Koncom roka 2023 Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. 530/2023 Z. z. , ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšením stavu verejných financií (ďalej len „zákon č. 530/2023 Z. z.“), ktorý predstavuje prvý balíček konsolidačných opatrení. Do účinnosti sa preto dostali novely zákonov, s ktorými APZD už v priebehu ich prijímania nesúhlasilo, ako napríklad:

- a. Trvalé zníženie podielu odvodov do II. dôchodkového piliera z 5,5% na 4%.
- b. Zvýšenie sadzby poistného pre zamestnávateľa z 10% na 11% (z 5% na 5,5% pri zdravotnom postihnutí zamestnanca), čím došlo k zvýšeniu celkového daňového a odvodového zaťaženia zamestnávateľov z 35,2% na 36,2%.
- c. Zvýšenie sadzby poistného pre SZČO, samoplatcov či poistencov štátu zo 14% na 15% (zo 7% na 7,5% pri zdravotnom postihnutí poistenca).

- d. Solidárny príspevok z činností v odvetviach ropy, zemného plynu, uhlia a rafinérií,.
- e. Rozšírenie osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach aj na subjekty s licenciou NBS, vrátane leasingových spoločností.
- f. Zvýšenie sadzby zrážkovej dane z dividend zo 7% na 10% (pre vlastníkov, pre štatutárne orgány či členov dozorných rád).

Z dôvodu prijatia zákona č. 530/2023 Z. z., ktorý predstavuje konsolidáciu rozpočtu hlavne na strane zvyšovania daní, odvodov a ďalších poplatkov pre podnikateľské prostredie, **požadujeme, aby sa nový navrhovaný konsolidačný balíček vo výške 1,5 miliardy eur neľahdal opätovne u súkromného sektora a zamestnancov, ale na strane štátu vo forme znižovania jeho výdavkov.**

Navrhujeme, aby vláda svoje konsolidačné úsilie minimálne zdvojnásobila pre roky 2025 - 2026. Teda neznižovať deficit 0,5% ročne, čo by trvalo viac ako dekádu vrátiť SR k vyrovnanému rozpočtu, ale minimálne na 1% ročne, s príslym dôrazom na dosiahnutie tohto cieľa. Je potrebné aby sa štát nespoliehal, len na projektovaný rast ekonomiky, ktorý by mal znižovať deficit o 1% ročne, ale aby sám vyvodil aktivitu a prijal štrukturálne opatrenia na výdavkovej strane, ktoré zabezpečia 1% konsolidáciu aj v prípade, že rast ekonomiky bude slabší.

Vzhľadom na minuloročné návrhy konsolidačných opatrení, ktoré boli predstavené, no zatiaľ neprijaté v rámci zákona č.530/2023 Z. z., uvádzame nasledovné stanovisko:

A. Podporujeme zavedenie nasledovných konsolidačných opatrení:

- **Zníženie zamestnanosti v štátnej a verejnej správe:**
 - zníženie počtu zamestnancov v 5 najväčších podnikoch vo verejnej správe patriacich štátu, NDS, ŽSR, ZSSK, RTVS, SVP – výsledok auditov, spolu 28 tisíc zamestnancov,
 - zníženie počtu zamestnancov na ministerstvách a iných ústredných orgánoch o 10 % (+ 74 mil. eur), najprv je potrebný audit, ak sa rozšíri aj na Okresné a úrady práce (+ 137 mil. eur),
 - zníženie počtu zamestnancov finančnej správy o 10 % (+ 45 mil. eur), zníženie by mal priniesť nový audit, zúženie siete pobočiek a zavedenie UNITAS.
- **Zlučovanie výkonu kompetencií samospráv, zefektívniť činnosti napríklad spájaním správy obcí či outsourcingom – môže viesť k zníženiu počtu zamestnancov o 10 %.**

- **Nulová valorizácia miezd vo verejnej správe na rok 2024, v rokoch 2025 a 2026** (+ 651,7 mil. eur), uzavretie kolektívnych zmlúv s novými valorizačnými sadzbami.
- **Skrátenie doby poberania rodičovského príspevku do 2 rokov dieťaťa** (+ 797 mil. eur). Opatrenie prinesie zrýchlenie návratu matiek na trh práce a zamedzenie zhoršeniu pracovných zručností matiek. V rámci Európske únie máme jednu z najdlhších podporných období, alternatívou k návrhu by bolo sflexibilnenie obdobia podpory – matka by sa rozhodla, ako dlho bude na rodičovskej, a výška príspevku za rozrátala na toto kratšie obdobie.
- **Lepšie zacielenie kontrolnej činnosti počas poberania PN** (úspora 50 mil. eur za 3 roky: 2024, 2025, 2026) lepšie cieleňá kontrolná činnosť na oblasti s významným nad-výskytom čerpania PN by mohla priniesť významnejšie úspory bez potreby sprísnenia parametrického nastavenie PN pre všetkých poberajúcich, vítame zlepšenie kontroly v tejto oblasti, ktoré bude mať pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie.
- **Zníženie príspevku do III. piliera vo verejnej správe na polovicu** (úspora 91 mil. eur za 3 roky: 2024, 2025, 2026) Uvedený príspevok predstavuje mimoriadne rozšírený sociálny benefit, v rámci ktorého má každý úrad vlastné pravidlá, ide o návrh zjednotenia uplatňovania tohto benefitu a výšku príspevku je potrebné zastropovať.
- **Zrušenie rekreačných poukazov** (úspora 70 mil. eur za 3 roky: 2024, 2025, 2026) opatrenie bude mať pozitívny vplyv na firmy so 49+ zamestnancami (mimo sektora cestovného ruchu).

B. Zásadne nepodporujeme zavedenie nasledovných konsolidačných opatrení:

- Ďalšie zvyšovanie daní a odvodov pre zamestnávateľov a SZČO
- Zavedenie progresivity do daní z príjmu fyzických osôb
- Ďalšie zvyšovanie poplatkov za znečisťovanie ovzdušia
- Indexácia environmentálnych poplatkov o infláciu
- Zvýšenie základnej sadzby DPH
- Zníženie zliav pre železničných nákladných dopravcov